

Call Jane

Regie: Phyllis Nagy | **Met:** Elizabeth Banks, Sigourney Weaver, Chris Messina, Wunmi Mosaku, Kate Mara, Cory Michael Smith, e.a. | **VS, 2022** | ENG gesproken, NL/FR ondertiteld | **duur:** 2u01

"Call Jane". Die oproep dook in de jaren '60 en '70 regelmatig op in het straatbeeld van Chicago. Vaak op flyers en posters waarop in codetaal te lezen was dat deze mysterieuze Jane ongewenst zwangere vrouwen kon helpen. Een van de vrouwen die deze oproep bereikt is Joy (Elizabeth Banks). Zij is een zwangere vrouw die weet wat ze wil. Tot de dokter vertelt dat haar hart te zwak is om nog een baby ter wereld te brengen. Het is haar leven of dat van haar ongebooren kind. Maar een keuze heeft ze niet: abortus is immers verboden. Gelukkig is er Jane, een collectief onder leiding van Virginia (Sigourney Weaver) dat helpt om veilig abortussen uit te voeren.

Phyllis Nagy, die als scenarist van Todd Haynes' jaren '50-portret *Carol* al toonde dat ze een bijzonder gevoel voor plaats en tijd heeft, weet ook in haar regiedebuut de Amerikaanse jaren '70 haarfijn te schetsen én te fileren.

BINNENKORT

Un Beau Matin
di 17.01.23 – 20u30

Bardo, False Chronicle of a Handful of Truths
di 24.01.23 – 20u30

Moonage Daydream
ma 30.01.23 – 20u30

De Acht Bergen
vr 27.01.23 – 20u30
zo 29.01.23 – 19u (extra)
di 31.01.23 – 20u30

Broker
di 7.02.23 – 20u30

Joyland
di 14.02.23 – 20u30

Corsage
di 21.02.23 – 20u30

Alcarràs
di 28.02.23 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film

 EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

 VAF
VLAAMS
AUDIOVISUEEL
FONDS

 **USFABRIEK
STROMBEEK**

Call Jane: knappe en relevante dramatisering

Jana Valcke, geekster.be, 29.11.2022

Je kon er moeilijk naast kijken vorige zomer. In juni werd in de VS het arrest Roe v. Wade ingetrokken waardoor staten zelf kunnen beslissen of abortus illegaal wordt of niet. En net nu verschijnt *Call Jane*, een film over een echt collectief in Chicago dat vrouwen hielp om veilige abortussen te krijgen toen het in de jaren 60 overal nog illegaal was.

In 1965 is Joy huisvrouw, echtgenote van Will en moeder van een tiener. Ze ontdekt dat ze zwanger is en begint kort daarna last te krijgen van duizeligheid. De dokter vertelt haar dat ze een hartziekte heeft die haar overlevingskansen en die van de baby sterk doen dalen. Maar de zwangerschap mag enkel afgebroken worden na goedkeuring van een ziekenhuiscomité (vol mannen). Omdat er een kans bestaat dat ze het overleeft, geven ze die echter niet. Joy heeft echter haar leven niet over voor de zwangerschap en dus wil ze een abortus laten uitvoeren. Na een louche ervaring komt ze in contact met de Janes, een groep vrouwen, onder leiding van Virginia en Gwen die onder de radar veilige abortussen uitvoeren. Ze helpen ook Joy en daarna raakt ze, eerst tegen haar zin, meer betrokken bij de groep en wil ze zelf een meer actieve rol spelen. Maar alles wat ze doen blijft natuurlijk illegaal.

Call Jane probeert geen documentaire te zijn maar gebruikt een fictief personage om het werk te tonen van een groep die wel degelijk echt bestaat heeft, en veel mensen geholpen heeft. (Op Streamz kan je trouwens een echte documentaire bekijken over de groep, *The Janes*.) Daarbij is een personage als Joy wel eens iets anders. De laatste jaren hadden films over abortus vaak een jong meisje in de hoofdrol (*Never Rarely Sometimes Always*, *L'événement*) maar hier krijgen we dankzij een volwassen vrouw die al kinderen heeft toch een ander perspectief. Want zelfs voor een volwassen vrouw is het systeem bijzonder denigrerend en pijnlijk. Joy krijgt bijna letterlijk te horen dat haar ongeboren kind nu al belangrijker is dan zij. Een dokter zegt haar dat ze suïcidaal moet zijn voor de abortus goedgekeurd zal worden, en ze krijgt de "tip" dat ze zich beter van de trap zou laten vallen. Tot hier toe hangt er over alles een bijzonder lichte sfeer tot het moment dat Joy er ook echt over nadenkt en ze bijna letterlijk aan de rand van de afgrond staat. De Janes zijn dan ook een lichtpunt.

Toch hou je ondanks het onderwerp geen zwaarmoedig gevoel over aan *Call Jane*. Er worden naast abortus ook nog wat belangrijke thema's aangehaald zoals ongelijkheid op basis van inkomen of huidskleur, maar er is toch ook best wat humor te vinden in het script van Hayley Schore en Roshan Sethi. Zo is Joy eerder conservatief en dat levert soms amusante situaties op. Ook de groep zelf houdt het liever licht wanneer ze bij elkaar zijn: zo is er bijvoorbeeld een non lid die de gelovige vrouwen probeert te overtuigen. De dreiging die eigenlijk boven hun hoofd hangt omdat ze in de illegaliteit werken voel je af en toe en vooral in één bepaalde scène die nog anders uitdraait dan verwacht. Die schaduwkant wordt misschien wat te weinig getoond waardoor het alles er misschien wat te makkelijk laat uitzien.

De strijd voor het recht op abortus verloopt wonderlijk rimpelloos en gemoedelijk, in 'Call Jane' ★★★★★

Berend Jan Bockting, *de Volkskrant*, 7.12.2022

Het is augustus 1968 als het opmerkelijk lichtvoetige abortusdrama *Call Jane* aanvangt. De Verenigde Staten staan in brand, maar de zwangere, conservatieve huisvrouw Joy (Elizabeth Banks) leeft in een cocon, losgezongen van de werkelijkheid. De 'yippie'-demonstratie tegen de Vietnamoorlog waar ze in de openingsscène toevallig tegenaan loopt en hun 'the whole world is watching'-leus: Joy heeft geen flauw idee.

Daar komt verandering in als Joy wordt gediagnosticeerd met een zwak hart. Ze is mogelijk niet in staat een kind op de wereld te zetten, de dokter stelt 'therapeutische beëindiging' van de zwangerschap voor, in een tijd waarin abortus illegaal was. De ellende waarin ze vervolgens belandt, te beginnen met de wat zwaar aangezette scène waarin een groepje rokende mannen over haar lot vergadert zonder Joy in het gesprek te betrekken, maakt zelfs van de meest stereotype huisvrouw een bevlogen activist, blijkt uit het verdere verloop van *Call Jane*.

Joy is dus allesbehalve het geijkte hoofdpersonage van een film over Jane, het vrouwencollectief dat in Amerika tussen 1968 en 1973 vrouwen hielp om bij wet verboden abortussen uit te voeren (zie ook de recente HBO-documentaire *The Janes*). Dat is natuurlijk precies de bedoeling van de makers van *Call Jane*: laten zien dat lichamelijke integriteit een recht is dat politieke voorkeuren overstijgt. (Terwijl het wel degelijk politiek is, want het rechtse Amerikaanse Hooggerechtshof verwierp afgelopen zomer de uitspraak in *Roe vs Wade* uit 1973, de zaak die abortus uit de illegaliteit trok en Jane werkloos maakte.)

Maar de keuze om abortusrecht te verbeelden als een kwestie die iedereen aangaat resulteert onverhoopt in een film waarvan de scherpe randjes voortdurend van het onderwerp worden afgevijld. De onderkoelde abortusarts die noodgedwongen door Jane wordt ingehuurd lijkt hier even een onhebbelijk figuur die de ingrepen uitvoert om er zelf beter van te worden, maar hij figureert ook doodleuk in een potje manipulatieve strippoker met Jane-oprichter Virginia (Sigourney Weaver). Leuke scène, maar hij haalt óók de angel uit de film.

De abortusstrijd verloopt zo op een wonderlijke manier best rimpelloos en gemoedelijk. *Call Jane*, gedragen door goed spel van Weaver en vooral Banks, biedt de vanilleversie van het abortusdrama. De pijn en kwetsbaarheid die in het Roemeense *4 maanden, 3 weken, 2 dagen* (2007) of het Franse *L'événement* (2021) zo krachtig naar voren komen, worden hier hooguit gesuggereerd, zonder dat invoelbaar te maken.

Meer lezen op de website:

<https://www.ccstrombeek.be/film/call-jane>